

MEZÍTTLÁB A KRISTÁLY-BARLANGBAN

A József-hegy 1984-ben fölfedezett és mára már több mint 5 kilométer hosszúságban feltárt barlang-rendszere méltán megérdemli a *kristálybarlang* elnevezést. A hatalmas labirintus számos termét és folyosóját a padozattól a mennyezetig gipsz-aragonit-, kalcit- vagy baritkristályok, borsókővek és cseppkővek borítják. A barlang felfedezői gyakran komoly probléma elé kerültek: milyen útvonalat jelöljenek ki a továbbhaladáshoz, hogy a legkevesebb kárt tegyék a mindent elborító értékes képződményekben? Ezeken a helyeken kétoldalt kifeszített dróttal jelölt ösvényeken közlekedhetünk, róluk lelépni szigorúan tilos. Van olyan járatrész is, ahol csak mezítláb és a sáros overált levéve szabad továbbmenni.

Nem csupán a képződmények mennyisége, hanem formagazdagságuk is lenyűgöző. Ízelítésként lássunk néhányat abból a sok száz felvételből, amelyeket a barlang dokumentálása során készítettem.

Az 1. képen gipszkristályok láthatók a Szolárium nevű barlangszakasz mennyezetéről. A József-hegyi kristálybarlangban a gipsz fordul elő a legnagyobb mennyiségben és a legváltozatosabb megjelenési formában. Bizonyos gipszkristályok ma is folyamatosan növekednek, sok helyütt pedig a régebben kivált cseppkőveket és kristályokat vonja be lassan a vékony, csillogó gipszréteg. Ilyen képződményeket mutatok be a 2. képen. Ez a barlang legmélyebb és az egyik legnehezebben megközelíthető részében, az Úvegalotában készült. A borsókőszerű bevonatot, amelyhez később még a magasból lehullott kalcitlemezék is hozzácementálódtak, részben átlátszó, részben fehér gipszréteg borítja.

A barlangban fölöttébb sok aragonitkristály is található. A 3. képen ilyen kristálytűhalmazok láthatók, borsókővek társaságában, a Fagyaltos barlangszakasz végében. Ettől a ponttól néhány száz méterre nyílik a Vörös tengernek elnevezett járatrész. Azt az egy-két látogatót, aki bejut ebbe a szigorúan védett részbe, a bejárat után egy díszes cseppkőgyertya fogadja (Lásd a 4. képet).

A következő két kép is egy szigorúan lezárt barlang-részből származik. Az 5. kép középpontjában egy igen különös cseppkő látható. Ez három ponton csatlakozik a fölötté lévő ágasbogas képződményhez, ettől eltekintve felülről teljesen nyitott, ugyanakkor ma is „él”, növekszik, miként ezt az alján függő vízcsepp is jelzi. A cseppkő a Természet Templomában található; ez a nagyon keskeny és magas folyosó sokak szerint a barlang legszebb része. A 6. kép retek formájú cseppkővei ugyanebben a folyosóban láthatók, csak éppen 20 méterrel magasabban. Ez az a rész, ahová mezítláb illik bemenni. A cseppkővek ott a mennyezet repedései mentén keletkeztek.

Dr. Czajlik István

